

EVROPSKÁ POLITIKA ÚZEMNÍ SOUDRŽNOSTI: MINULOST A BUDOUCNOST

ANDREAS FALUDI, TECHNICKÁ UNIVERZITA V DELFTU

Politika územní spolupráce se týká prostoru EU jako takového a především i přeshraničních a transnárodních území. Zabývá se problémy, které byly dříve diskutovány v rámci evropského prostorového plánování. Tehdejší klíčovou otázkou bylo, zda EU takovouto kompetenci má. Vynalézavá jako vždy argumentovala Evropská komise, že tomu tak je, nicméně členské země byly a zůstaly neduverlivé, což odpovídá obecné ambivalenci vůči EU. Kromě toho nebyla jasná otázka, za jakých podmínek mělo být celoevropské územní plánování nebo spíše strategické plánování.

Na základě vnímání vznikající severozápadoevropské megalopolis začali plánováci již v padesátých letech přehlížet hranice. Očekávali, že vznikající Evropské hospodářské společenství převezme roli v oblasti plánování. Spaakova zpráva skutečně navrhla koordinaci regionálních politik a zřízení regionálního fondu, ale členské země se omezily jen na zmínku v preambuli Římské smlouvy a neprekročily myšlenku harmonického rozvoje. Existovaly jiné iniciativy, jako například iniciativa Parlamentního shromáždění, kterou převzala Komise, ale „euroskleróza“ v polovině šedesátých let nebyla pro nějaké nové iniciativy příznivá. Plánováci se místo toho drželi Rady Evropy. Nástup evropského prostorového plánování započal za Delorse, kdy se plánováci orientovali podle vznikající politiky soudržnosti. Trvali nicméně na tom, aby Evropský koncept územního rozvoje zůstal mezistátní záležitostí. Vytlacena do pozice pokladníka ukončila Komise v okamžiku, kdy byl Evropský koncept územního rozvoje zveřejněn, svoji podporu mezistátního plánování. Základem chování členských zemí bylo nedorozumění. Evropská unie nezpochybňuje suverenitu jako takovou. Přestože delegování kompetencí implikuje ztrátu autonomie, znamená větší kapacitu pro společné konání.

Dedictví Evropské koncepce územního rozvoje je přesto cenné. Propagovala územní princip jako hledání soudržnosti územně relevantních politik a jako strategický cíl identifikovala polycentrický vývoj, paritní přístup ke službám a zodpovědné zacházení se životním prostředím. Celkově vytvořila Evropská koncepce územního rozvoje „stroj na ucení“. Za komisaře Michela Barniera propagovala Komise novou koncepci územní soudržnosti jako funkční ekvivalent pro prostorové plánování a to se stalo součástí Smlouvy o Ústavě pro Evropu. V Lisabonské smlouvě se územní soudržnost objevuje stejným způsobem jako cíl Unie a jako sdílená pravomoc.

Dnes se často hovoří o „denacionalizaci“ kohézní politiky jako takové. Příslušné rozhodnutí přijme Evropská rada zřejmě během zasedání za ranního úsvitu v prosinci 2012.

Členské země mezitím znovu našly svoji iniciativu a přijaly územní agendu. Komisařka Danuta Hübnerová iniciovala Zelenou knihu územní soudržnosti a zadala zpracování „Barcovy zprávy“. Dílčími výsledky za jejího nástupce Johannese Hahna jsou odkazy na teritoriální aspekty strategie „Evropa 2020“ a na územní soudržnost jako takovou v 5. Kohézní zprávě. Nejistou perspektivou pro územní soudržnost je perspektiva integračního rámce politiky soudržnosti po 2013, rámec, který by mohl přesáhnout Strukturální fondy. Kromě toho by ukazatelem pro budoucnost mohla být makroregionální strategie Baltského regionu nebo Dunajská strategie. Tyto příklady signalizují dynamickou koncepci „Governance“, konec teritoriality a fixaci na uzavřené územní jednotky a „mekké“ místo „tvrdého“ plánování pro radu „mekkých“ území, která charakterizují síťovou společnost.

PRESHRANICNÍ ÚZEMNÍ ROZVOJ A SPOLUPRÁCE Z NADREGIONÁLNÍHO POHLEDU – GLOBÁLNÍ MODEL PRO ÚZEMNÍ SOUDRŽNOST?

WELF SELKE, MINISTERSKÝ RADA VE VÝSLUŽBE, PORADCE

1. Preshranicní územní rozvoj a spolupráce místních a regionálních subjektů v území, hospodářské sféry a společenských skupin vykazuje za poslední desetiletí významné úspěchy, i když stále ještě existuje rada problémů na vnitřních hranicích EU (například rozdílné danové a vzdělávací systémy). Ze

- 185 preshranicních regionů (euroregionů)
- 26 Evropských seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)
- 16 velkoplošných preshranicních uskupení

dnes vycházejí podstatné impulsy pro soudržnost evropských hranicních regionů. V pohranicích regionech žije 39% obyvatelstva EU.

2. Evropský parlament a Evropská komise „exportují“ tyto zkušenosti z preshranicní spolupráce jako „model teritoriálního integračního procesu“ na jiné kontinenty. Úzká spolupráce byla navázána s Latinskou Amerikou. Evropská komise se angažuje v jihoamerickém území La Plata v otázce, jak by mohla preshranicní spolupráce podpořit hospodářský rozvoj i přes zadržnutý proces vytváření společného jihoamerického trhu MERCOSUR.

3. Pokud preshranicní spolupráce slouží pro mimoevropské hospodářské prostory jako pozitivní příklad, pak je nutno u nás nové zvážit roli hranicních regionů z hlediska aktuální dluhové krize v eurozóně a tím vyvolaného ohrožení územní soudržnosti v EU. Euroregiony, Eurodistrikty – obecně hranicní regiony – budou v budoucnu hrát silnější roli v politice konkurenceschopnosti, kterou je nutno zaměřit na inovace a hospodářský růst. Regionální specifika jednotlivých evropských hranicních regionů totiž při stále větším usnadňování preshranicní spolupráce mobilizují důležité rozvojové potenciály pro dosažení cíle strategie Evropa 2020.

4. V uplynulých letech se kooperace na hranicích silněji zaměřila na realizaci projektu INTERREG na menších územích. Podpora preshranicní spolupráce z INTERREGu v rámci Evropského regionálního fondu stoupá průběžně na současných 8,6 miliard EUR pro nové programové období Strukturálních fondů 2014 – 2020. I přes důležitost těchto projektů je nutno s ohledem na dlouhodobý charakter krizové situace v Evropě zaměřit pozornost i na nadregionální význam hranicních regionů. Prostřednictvím dalšího rozvoje forem „preshranicní governance“ mezi místní, regionální a národní úrovní je nutno posílit roli hranicních regionů například pro zlepšení nadregionálních dopravních a energetických koridorů nebo pro rozvoj metropolitních regionů a sítí měst.

Návrhy nařízení Evropské komise pro programové období Strukturálních fondů 2014 až 2020, jako například nový nástroj „integrované územní investice“ nebo zjednodušení založení ESÚS nabízí novou možnost pro podporu preshranicního rozvoje nadregionálního významu. Předpokladem je politická vůle členských zemí a evropských institucí, zohlednit ve větší míře specifickou situaci hranicních regionů v rámci projednávání návrhu nařízení. Strategické rámce, které mají být Evropské komisi předkládány, by měly do budoucna stejně jako národní koncepce územního rozvoje do budoucna hledět na hranicní regiony nikoliv jako na periferní oblasti, ale jako na důležité „stavební kameny“ evropských makroregionů a velkoplošných rozvojových koridorů.

PRESHRANICNÍ SPOLUPRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY A JEJÍCH SOUSEDU RAKOUSKO A SLOVENSKO

JIRÍ HORÁČEK, MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor evropské územní spolupráce, jehož jsem reditelem se zabývá programy evropské územní spolupráce – Cíl 3, programového období 2007 – 2013, potažmo programy preshranční spolupráce a kde v rámci systému řídicích struktur funguje jako Národní orgán. To znamená, že spolu s Řídicím orgánem programu se podílí na řízení programu. V případě programu Rakousko – Česká republika je to s Úřadem vlády Dolního Rakouska a v případě programu Slovensko - Česká republika s Ministerstvem zemědělství a rozvoje venkova Slovenské republiky.

Odbor evropské územní spolupráce je zodpovědný za koordinaci relevantních aktivit obou programů na českém území a platby finančních prostředků ze státního rozpočtu ČR českým projektovým partnerům. Na programové úrovni jsou tyto programy charakteristické společnými finančními prostředky ze Strukturálních fondů (Evropský fond regionálního rozvoje – EFRR), dále společnou přípravou programové dokumentace, společnou realizací programu, monitoringem a kontrolou. Na projektové úrovni je dodržován Lead Partner Princip, to znamená že projekt je realizován minimálně 2 projektovými partnery z obou stran státní hranice. Projektoví partneři projekt společně připravují, realizují a financují.

Celková alokace na **Program preshranční spolupráce Rakousko- Česká republika** činí 107,43 Mil. EUR z prostředků EFRR na celé programové období 2007 – 2013, což činí 85% celkových způsobilých veřejných výdajů.

Program podporuje preshranční hospodářskou, kulturní a komunální spolupráci, rozvoj cestovního ruchu, vzdělávání a sociální integraci, program vylepšuje dopravní dostupnost a chrání životní prostředí. Definované území programu je tvořeno Jihočeským krajem, Jihomoravským krajem a Krajem Vysočina a rakouskými regiony Waldviertel, Weinviertel, Wiener Umland Nordteil, Mühlviertel a městem Víden.

Celková alokace na **Program preshranční spolupráce Slovensko – Česká republika** činí 92,74 Mil. EUR z prostředků EFRR na celé programové období 2007 – 2013, což činí 85% celkových způsobilých veřejných výdajů.

Program je obsahově podobně zacílen jako program Rakousko – Česká republika a jeho definované území tvoří české kraje Moravskoslezský, Zlínský a Jihomoravský a slovenské kraje Žilinský, Trenčinský a Trnavský.

Unterstützt durch:

Bundesministerium
für Verkehr, Bau
und Stadtentwicklung

 AKADEMIE
FÜR RAUMFORSCHUNG
UND LANDESPLANUNG
LEIBNIZ-FORUM FÜR RAUMWISSENSCHAFTEN

PRESHRANICNÍ SPOLUPRÁCE V REGIONU PAMINA: KROK ZA KROKEM DO SPOLEČNÉ BUDOUCNOSTI

KRISTINE CLEV, EURODISTRICT REGIO PAMINA

Na základě memoranda z Wissembourgu (1988), první deklarace politické vůle k přeshraniční spolupráci v tomto německo – francouzském regionu, získala kooperace PAMINA více než **20ti leté zkušenosti**, z níž může čerpat a na kterých může do budoucna stavět.

Jméno PAMINA zastupuje tři dílčí území, která se v této kooperaci angažují: Jižní Falc (francouzsky: Palatinat = PA), bádenský region středního horního Porýní v okolí vyššího centra Karlsruhe (MI) a severní Alsasko (Nord Alsace = NA).

Území

Na rozloze zhruba 6.000 km² mezi Falckým lesem (Pfälzerwald), severními Vogézami a severními výbežky Schwarzwald, v území, utvářeném Rýnem, který současně tvoří přirozenou zemskou a státní hranici, žije zhruba 1,6 milionu obyvatel. Geograficky se toto území vyznačuje významnými rozdíly: Hustota obyvatelstva se pohybuje mezi 450 obyvateli / km² v regionu na pravém břehu Rýna kolem Karlsruhe a 195 obyvateli / km² případně 124 obyvateli / km² ve více venkovsky strukturovaných regionech Jižní Falce a severního Alsaska. Ještě markantnější jsou rozdíly patrné ve vztahu na ekonomickou sílu, která se mezi tato dílčí území dělí v poměru 12 : 3 : 1 (MI : PA : NA). Tato situace se odráží i v proudech osob, dojíždějících přeshraničně do zaměstnání: cca. 16 000 pendlerů ze severního Alsaska dojíždí denně přes Lauter a Rýn na svá pracoviště v Bádeně nebo Jižní Falci.

Od neformální k institucionalizované kooperaci

Přeshraniční spolupráce se postupně rozvíjela a upevňovala během uplynulých dvaceti let. Počínaje spoluprací na neformální úrovni (pracovní sdružení PAMINA) přes založení přeshraničního účelového svazu REGIO PAMINA (22. ledna 2003) na bázi Dohody z Karlsruhe (1996) až po přejmenování na EURODISTRICT REGIO PAMINA. Vývoj nového legislativního nástroje – Evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) je sice sledován, avšak ESÚS zatím nenabízí žádné zřejmé výhody oproti právní formě přeshraničního místního účelového svazu.

Přeshraniční místní účelový svaz (EURODISTRICT REGIO PAMINA) byl založen v roce 2003 dvanácti členy; dnes je jeho členy 15 místních regionálních subjektů v území, které platí roční členský příspěvek. Významný aspekt:

PAMINA je sdružení tří rovnocenných partnerů (PA-MI-NA); každé dílčí území má na členských schůzích stejný kontingent hlasů (3x 11 křesel), tzn. existuje parita mezi dílčími územími, nikoli mezi zúčastněnými národy. Toto pravidlo je viditelným znakem narůstající důvěry mezi politickými aktéry.

Podpora z programu INTERREG

Od svého začátku až dodnes měla kooperace PAMINA užitek z podpory EU (programy INTERREG I – IV). V rámci programu INTERREG I – III existovalo vlastní programové území PAMINA (INTERREG I – III). Program INTERREG III A PAMINA byl realizován účelovým svazem REGIO PAMINA ve vlastní zodpovědnosti jako Řídícího a Platebního orgánu.

Eurodistrikt Region Pamina je v současné době součástí většího programového území INTERREG IV Horní Porýní (2007 – 2013). Pro kooperaci PAMINA je důležitý Fond malých projektů pro podporu přeshraničního setkávání občanů, který byl zřízen v tomto programovém rámci a který je realizován EURODISTRICTem REGIO PAMINA.

Podpora ze strany EU v rámci programu INTERREG byla, je a zůstává důležitou rámcovou podmínkou pro další rozvoj přeshraniční kooperace v území PAMINA.

Unterstützt durch:

Bundesministerium
für Verkehr, Bau
und Stadtentwicklung

 ARL
AKADEMIE
FÜR RAUMFORSCHUNG
UND LANDESPLANUNG
LEIBNIZ-FORUM FÜR RAUMWISSENSCHAFTEN

Zkušenosti

Finanční prostředky představují důležitou, ale ne dostatečnou podmínku pro trvalou a úspěšnou přeshraniční kooperaci. Dalšími klíčovými kritérii jsou:

- Rovnocennost partneru – setkávání se na „stejné výši očí“
- Vzájemná důvera kooperacních partneru
- Společná vize budoucnosti – program práce / akční plán
- Transparentní, efektivní struktury (přeshraniční Governance)
- Spojování zdrojů
- Konkrétní opatření - blízkost k občanům, (INFOBEST, Fond malých projektů)
- Podpora a monitoring přeshraničních sítí
- Orientace podle přeshraniční přidané hodnoty
- Středobodem je člověk (zlepšení kvality života)

Přeshraniční spolupráce nebeží sama od sebe, je nutno ji pokaždé znovu naplnovat životem. Osvědčila se politika malých kroků, z nichž je každý jednotlivý krok nezvratný

Unterstützt durch:

Bundesministerium
für Verkehr, Bau
und Stadtentwicklung

 AKADEMIE
FÜR RAUMFORSCHUNG
UND LANDESPLANUNG
LEIBNIZ-FORUM FÜR RAUMWISSENSCHAFTEN

PRESHRANICNÍ SPOLUPRÁCE V EVROPSKÉM REGIONU DUNAJ – VLTAVA – OD EUREGIA PO EVROPSKÝ REGION

KASPAR SAMMER, EUREGIO ŠUMAVA – BAVORSKÝ LES – DOLNÍ INN

Výchozí situace – EUREGIO

- Preshranicní spolupráce probíhá v pohranicích jižních / západních Čech, Horního Rakouska a Dolního Bavorska již téměř 20 let. Založení EUREGIA Bavorský les – Šumava – Dolní Inn se uskutečnilo z komunální iniciativy v roce 1993 jako bavorské sekce celého Euregia, které bylo založeno rovněž v roce 1993 v Českém Krumlově. Bavorská sekce má zhruba 160 členů (obce, sdružení, svazy), celé euregio pak cca 450 členů. V celém Euregiu existují tři sekretariáty a sice v Klatovech (Česko), Freyungu (Bavorsko) a Cáhlove (Freistadt, Horní Rakousko).
- Spolupráce probíhá bez právně závazné dohody, je však úspěšná a motivuje.
- Težištěm práce Euregia je podpora a monitoring programu INTERREG / Cíl 3 prostřednictvím koordinace preshranicních projektových iniciativ, členství v monitorovacích výborech atd., administrace Fondu malých projektů Bavorsko – Rakousko a Rakousko – Česko (cca 1 500 projektů během 10 let), práce s veřejností pro Evropskou komisi (informační centrum Europe Direct), realizace vlastních projektů (například dopravní studie) a zprostředkování kontaktu pro orgány veřejné správy a politické reprezentace do Rakouska a Česka.

Změny rámcových podmínek – projekt Evropského regionu Dunaj – Vltava – práce v letech 2009 - 2012

- Po téměř dvaceti letech úspěšné, avšak dobrovolné a neformální spolupráce vzniklo mezi činovníky preshranicní spolupráce přání efektivnější a závaznější kooperace podle vzoru etablovaných evropských a velkých regionů, jako například Region Öresund, evropská metropole Lille, ESÚS Duero-Douro atd. a to i přesahující bezprostřední pohranicím – jako Evropský region Dunaj – Vltava.
- Žádoucí byl strategický „jízdni rád“, odsouhlasený třemi zeměmi a šesti regiony, který ukáže možnosti a přidanou hodnotu spolupráce především v komplexních preshranicních tematických oblastech, jako například preshranicní trhy práce, preshranicní zdravotní péče a záchranné služby, kooperace ve výzkumu, technologiích a vývoji, společné dopravní plánování atd.
- Kromě toho měl celý region získat lepší pozici v kontextu evropských hranicních a metropolitních regionů, především s ohledem na vnímání ze strany bruselských politických a správních orgánů.
- Byla proto vytvořena celková koncepce na bázi náročné analýzy sítí a potenciálu a studie možných organizačních forem. Zúčastnili se spolková země Horní Rakousko (vedení), spolková země Dolní Rakousko (zastoupení regiony Waldviertel a Mostviertel), vládní okresy Horní Falc (Oberpfalz), Dolní Bavorsko (Niederbayern) a okres Altötting v Horním Bavorsku (zastoupen Euregiem) a český Plzeňský, Jihočeský kraj a Kraj Vysočina. Řešené území zahrnuje zhruba 60.000 km² 6,5 milionu obyvatel.
- Tyto přípravné práce byly financovány ze tří projektů evropské územní spolupráce, financovaných z programu INTERREG / Cíl 3 a měly celkový objem nákladu ve výši téměř 1,5 milionu EUR.
- Výsledkem tohoto procesu průzkumu byl Strategický plán a Plán opatření, který ve třech prioritách „Inovace a růst“, „Udržitelnost a kvalita života“ a „Různost a setkávání“ obsahuje osm akčních polí, pro které byly vypracovány akční rámce.
 - Evropský region Dunaj – Vltava - region výzkumu a inovací
 - Evropský region Dunaj – Vltava - region vysokých škol
 - Kooperace podniků a vytváření clusteru
 - Kvalifikované pracovní síly a pružný trh práce

Unterstützt durch:

Bundesministerium
für Verkehr, Bau
und Stadtentwicklung

 ARL
AKADEMIE
FÜR RAUMFORSCHUNG
UND LANDESPLANUNG
LEIBNIZ-FORUM FÜR RAUMWISSENSCHAFTEN

- Přírodní, zdravotní, městská a kulturní turistika
- Výroba a využívání energií z obnovitelných zdrojů
- Mobilita, dostupnost a doprava
- Diverzita, jazyk a interkulturní vzdělávání

Tematické oblasti mají přinést obyvatelstvu, vzdělávacím zřízením, podnikům a administrativě v Evropském regionu Dunaj – Vltava prostřednictvím přeshraniční kooperace přidanou hodnotu z hlediska kvality života a umístění jako inovativního a udržitelným způsobem hospodářského regionu v Evropě.

- Kromě toho bylo rozhodnuto, založit Evropský region Dunaj – Vltava jako pracovní společenství podle vzoru mezinárodní Konference o Bodamském jezeře. K založení dojde 30. června 2012 v hornorakouském Hagenbergu.

Evropský region Dunaj – Vltava 2012 – 2015 – organizace a úkoly

- Po svém založení bude mít Evropský region Dunaj – Vltava jako nejvyšší rozhodovací orgán Prezídium, sestávající z politických zástupců šesti zúčastněných regionů.
- Jako pracovní úroveň zůstane zachováno již existující Trístranné koordinací grémium, sestávající ze zástupců veřejné regionální správy. Bude zřízen ústřední sekretariát, který bude podporovat práci Prezidia a Trístranného koordinací grémia, každý zúčastněný region bude mít kromě toho kontaktní místa v regionech (management Evropského regionu Dunaj – Vltava).
- Úkolem managementu Evropského regionu Dunaj – Vltava je kromě práce s veřejností i moderování tak zvaných znalostních platform (odborné pracovní skupiny), které budou zřízeny k osmi tématům (akčním polím) ze Strategického plánu a Plánu opatření a jejichž úkolem bude, rozvíjet akční pole a definovat klíčové projekty. Management Evropského regionu Dunaj – Vltava bude realizaci klíčových projektů za účasti regionálních aktérů sledovat a podporovat.
- Je nezbytné, aby aktéři, kteří jsou již nyní činní v přeshraniční spolupráci a regionálním rozvoji, jako jsou vzdělávací instituce, obce, sdružení, svazy, komory, veřejná správa, regionální managementy, euregia atd., byli zapojeni jako realizační partneři. Management Evropského regionu Dunaj – Vltava bude mít koordinací funkci.
- Úkolem Evropského regionu Dunaj – Vltava není realizace správy programu pro programy územní spolupráce ve smyslu Řídícího orgánu.
- Práce Evropského regionu Dunaj – Vltava 2012 – 2015 bude opět financována z programu Cíl 3 a v Bavorsku ze zemských prostředků, snahou však bude, zajistit ve střednedobém horizontu financování nezávisle na programech územní spolupráce.

EUREGIO a Evropský region Dunaj – Vltava – protimluv?

Práce Euregia je silně zakotvena v oblasti interkulturní komunikace, síťové práce, spolupráce v oblasti vzdělávání, kultury, cestovního ruchu a bezprostřední přeshraniční spolupráce. Pro další odbourávání předsudků to bude i do budoucna nutné. Tato práce se stane součástí aktivit Evropského regionu Dunaj - - Vltava. Na tyto aktivity je však nutno pohlížet jako na aktivity přesahující, na větším území a strategicky orientované.

ÚZEMNÍ STUDIE ROZVOJE CESKO – SASKÉHO PRÍHRANICÍ– MASTERPLAN REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ZE SASKÉHO POHLEDU

ANNEDORE BERGEFELD, LEIBNIZUV ÚSTAV REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE, REG. SD..

Z nového zamerení politiky soudržnosti v rámci strategie Evropa 2020, zavedení nového cíle územní soudržnosti a probíhající příprav nového programového období 2014 - 2020 vyplývají nové pro prostorové plánování nové výzvy a perspektivy. Strategické a integrované rámce budou v budoucnu hrát práve v pohranici významnější roli. Do tohoto kontextu zapadá rovněž probíhající zpracování studie pro cesko - saské pohranici jako preshranicne odsouhlasené, celkové strategie.

Rešené území zahrnuje celé cesko – saské pohranici v rozsahu programového území programu Cíl 3 na podporu preshranicní spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2007 – 2013. Toto území je na saské strane tvoreno dvema okresy a částmi hranicních okresu a na české strane tremi kraji. Celková délka státní hranice mezi Ceskem a Saskem činí 454 km. Pohranici je součástí tradicního hospodárského a kulturního regionu Ceska – Saska – Dolního Slezska.

Zpracování studie pohranici zahrnuje krome diferencované analýzy výchozí situace cesko – saského pohranici pro vymezení společných rysů a rozdílů rozvoje rovněž interaktivní proces koordinace rozvojových požadavků pohranici. V centru pozornosti byly následující odsouhlasené okruhy:

- Vývoj obyvatelstva a sociální infrastruktura
- Trh práce a hospodárství
- Doprava a technická infrastruktura
- Ochrana životního prostředí, přírody a krajiny
- Regionální rozvoj / preshranicní spolupráce

Na základe jednotlivých okruhu, zahrnutých do studie, jsou pro vybraná težiště, jako jsou obyvatelstvo a sociální infrastruktura a regionální rozvoj / preshranicní spolupráce, popsány důležité výsledky analýzy a predložena doporučení pro zakotvení akčních doporučení ze saské strany. Zvláštní pozornost byla přitom venována požadavkům na zlepšení preshranicní komunikace, organizace spolupráce případne na odsouhlasené procesy plánování.

ÚZEMNÍ STUDIE ROZVOJE CESKO-SASKÉHO PŘÍHRANICÍ - ÚZEMNÍ ROZVOJ Z CESKÉHO POHLEDU

ALENA NAVRÁTILOVÁ, ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, ČESKÁ REPUBLIKA

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky poverilo v roce 2009 Ústav územního rozvoje zpracováním Územní studie rozvoje cesko – saského příhranicí.

Do řešeného území byly zahrnuty kraj Liberecký, Ústecký a Karlovarský.

Byla provedena analýza řešeného území, která se týkala těchto okruhu: Demografický vývoj a jeho dopady v řešeném území; Hospodářská a sociální infrastruktura; Situace v zásobování; Dopravní infrastruktura; Technická infrastruktura; Využívání obnovitelných zdrojů energie; Příroda a životní prostředí, vytváření a rozvoj kulturní krajiny; Revitalizace nevyužitých zastavených území (brownfields); Rekreační a turistika; Problémy „rozdelených“ měst a obcí.

Za tyto okruhy byly rovněž zpracovány SWOT analýzy.

Pro analýzu byla využita Politika územního rozvoje (celostátní nástroj územního plánování), územně analytické podklady kraje a obcí s rozšířenou působností, statistická šetření, zásady územního rozvoje kraje a další podklady.

Ze závěru těchto prací vyplývá, že z českého pohledu je nutno řešit především:

a) z hlediska územního rozvoje

- koordinaci při rozvoji přeshraničních dopravních propojení pro automobilovou, železniční a nemotorovou dopravu, včetně zkvalitnění navazujících dopravních sítí;
- modernizaci a posílení významu ekologicky šetrné železniční dopravy;
- vytvoření společných koncepcí v oblasti technické infrastruktury;
- rozvoj a zkvalitnění cestovního ruchu, zejména zajištění dostupnosti krajiny pro letní a zimní turistiku;

b) z hlediska dalších aktivit je nutno venovat pozornost

- navázání spolupráce v oblasti podnikatelských aktivit, při rozvoji průmyslových zón a vzájemném využívání volných kapacit průmyslových areálů;
- přeshraniční koordinaci při řešení krizových situací a vytvoření propojeného systému informování o živelných pohromách a haváriích;
- rozšíření spolupráce mezi samosprávami, školami a složkami integrovaného záchranného systému obou zemí.

Na splnění těchto potřeb musí reagovat územní plánování na obou stranách společné hranice a přispěje k nim i společný rozvojový dokument cesko-saského příhranicí.